

Sankt Hans-tale, Slogs Herredshus, 23/6 2015.

Først vil jeg gerne sige tusind tak for muligheden for at tale her i aften. Det er altid dejligt at komme hjem til Bylderup-Bov og se så mange kendte ansigter.

Selvom vi bilder os ind, at årene ikke går, og at det synes, som var det blot i går, at jeg hver aften cyklede op på sportspladsen eller klatrede over hegnet ind til svømmebadet midt om natten, så bliver jeg også nødt til at indse, at tiden går – og at selvom meget er, som det altid har været – så har meget også forandret sig.

Og at indse at tingene forandrer sig, kræver faktisk lige præcis det, som jeg vil tale om i aften, nemlig mod.

Mod til at acceptere forandringer.

Mod til at åbne op for det nye.

Mod til at turde holde fast i det gamle.

Mod til at stå ved, hvem man er.

Mod til at respektere andre, for hvad de er.

Når vi lige om lidt skal synge "Midsommervisen" og skal synge om, hvordan hver by har sin heks og hvert sogn har sine trolde, kunne jeg tænke mig, at vi hver især gjorde os nogle tanker, om vi ikke netop har brug for disse hekse og trolde?

Et år består blandt andet af en lang række forskellige højtider. Sankt Hans er kun en af dem. Derudover holder vi jul, fastelavn, påske og så videre. De senere år er der også kommet nye mærkedage til.

Pludselig er mange i Danmark mere eller mindre ukritisk begyndt at holde Halloween og Valentine's Day. Det er på mange måder en amerikansk verden, vi lever i.

Da jeg for nogle dage siden surfede rundt på internettet, faldt jeg over en amerikansk artikel, der havde oplistet en lang række ting, der gjorde, at vi danskere var så mærkelige.

På listen var flere ting, som vi alle sammen kan nikke genkendende til. Blandt andet beskrev artiklen den længsel efter rugbrød, som vi bliver ramt af lige så snart vi har været en uge i udlandet.

Den beskrev traditionen med stikke små flag i fødselsdagskager, den beskrev hvordan vi også cykler, selvom det regner – uden at blive forkølede af det og så videre.

Den beskrev såmænd også den danske jantelov.

Endelig beskrev artiklen også traditionen med hvert år til midsommer at futte en tøjheks af på Sankt Hans-bålet. Hvad der er ganske naturligt for den ene, er helt skørt for den anden. Jeg er ret sikker på, at vi hurtigt kan finde en ting eller to om USA og amerikanerne, som vi vil synes er sære – hvis det var det, vi ville.

Men det vil vi heldigvis ikke. Det er ikke vores job at pege fingre, at udstille eller at mistænkeliggøre andre menneskers levevis. Sådan er vi ikke i Danmark. Eller hvad?

Noget andet, der er strømmet over Atlanten, og som hver eneste sommer – som er det i sig selv blevet en højtid og derfor et fast holdepunkt i mange menneskers liv – det er de amerikanske superheltefilm.

Det slår ikke fejl. Kapitalistisk timet op mod sommeren kommer der hvert år en ny superhelte-blockbuster – som det hedder. Vi kender efterhånden alle sammen karaktererne. Superman, Batman, Spider-Man, Hulk og hvad de så ellers alle hedder.

Og ja, vi kan afskrive det hele og sige, ”sikke noget amerikansk pladder”, eller ”det er bare tjuhej-action for drengerøve, der aldrig er blevet sådan rigtigt voksne”, men tænker vi nærmere over det, hvad handler disse superheltefilm så egentlig om?

De handler om at stå udenfor, de handler om at have specielle evner eller en indsigt, som det omkringliggende samfund ikke har, de handler om at gå sine egne veje – ikke for at være alene eller pleje egne interesser, men for hele samfundet – i hele samfundets interesse.

De handler om at vokse op og at finde sig selv, men mest af alt handler de om mod og frihed. Mod til at være sig selv, mod til ikke bevidstløst at følge strømmen, frihed til at turde tænke selv, frihed til at være et åbent menneske.

På mange måder vil man derfor kunne trække nogle linjer fra superheltene til middelalderens hekse.

For hvis vi går tilbage til middelalderen, hvem var det så i virkeligheden heksene var? Hvem var de mennesker, som vi dengang kaldte hekse? Det var ikke de samme som i dag.

Når vi i dag snakker om, at ”hun er en rigtig heks”, så ved vi godt, at der er tale om en skidt person, der kun vil det værste for andre.

Men i middelalderen, hvad var en heks da i virkeligheden? Det var et menneske, som kunne noget, andre ikke kunne. Det kunne være en klog kone, der havde lært sig selv at bruge naturmedicin.

Det kunne være en mand, der kunne aflæse årstiderne og derfor kunne forudsige vejret.

Det kunne være hvem som helst, der på den ene eller den anden måde udskilte sig fra fælleskabet, der ikke ville gå med strømmen, men måske endda med vilje gik imod den

– eller det kunne være et menneske, der ikke kerede sig en døjt om strømme, holdninger, hvad der var tradition og god skik og brug, og som havde sit helt eget livssyn.

Meget er heldigvis sket siden middelalderen...

Men alligevel er det vigtigt, at vi fra tid til anden minder os selv om, at den anderledes-tænkende ikke er en trussel, og at vi skal have modet til at acceptere folks forskelligheder, at vi skal have modet til at åbne op for det nye – samtidig med, at vi har modet til at holde fast i det gamle og stå ved, hvem vi selv er.

Allervigtigst er dog, at det ikke går ud over andre, at vi står ved, hvem vi er. Det ene udelukker ikke det andet.

Det er når modsætninger mødes, at ny energi skabes. Det er i brydningsfladen mellem det nye og det gamle, mellem det ukendte og det velkendte, at der sker ny udvikling, at der skabes nye ideer og tanker.

Når vi mødes omkring Sankt Hans-bålet er det ikke blot for at være sammen, drikke øl og spise pølser. Også selvom at det er hyggeligt. Det er heller ikke blot for bevidstløst at gentage en tradition.

Det er heller ikke for at kigge drømmende ind i flammerne og hensætte os til andre tider – selvom det kan være nok så fristende.

Vi mødes omkring bålet for at understrege, at vi er et fællesskab, at vi har noget, som vi skal værne om, at vi alle sammen – med hver vores særheder og specielle evner – står sammen omkring lyset, står sammen omkring håbet, står sammen omkring det at være menneske.

Sankt Hans-aften er opkaldt efter Johannes Døberen. Og netop i hans ånd bør en Sankt Hans-aften derfor også holdes. En Sankt-Hans aften er en overgang. Vi går fra en periode over til den næste.

Vi fejrer, at sommeren er på sit højeste – i hvert fald i teorien – og styrker os mod, at fra nu af bliver dagene kun mørkere. At vi fra nu af går den mørke tid i møde.

Og derfor er lyset så vigtigt. Det er ikke blot her, vi kan finde vores trøst, men det er også i lyset, vi kan finde vores mod – selvom at man argumentere for, at det er ligegyldigt, hvor man finder sit mod – hovedsagen er, at man finder det.

Så når vi næste gang pakker Spider-Man-madkassen, lægger Spider-Man-sengetøjet på børnenes senge, eller når vi endnu engang fisker sure Spider-Man-underhylere op fra idrætstasken, så kan vi vælge at lade os irritere, eller vi kan vælge at huske på det motto, der som et mantra går igennem alle Spider-Man-filmene, men som kan bruges som overskrift for alle superhelte-film, ganske som det kan bruges som påmindelse for os alle sammen:

”With great powers comes great responsibility” hedder i filmene – med mange kræfter følger et stort ansvar. Oprindeligt stammer citatet fra den franske oplysningsfilosof Voltaire, men det er en helt anden historie – og så alligevel ikke.

At der følger et stort ansvar med de mange kræfter, gælder også for et land som Danmark, hvor vi alle sammen har så meget, hvor vi alle sammen kan så meget, hvor vi alle sammen har så mange kræfter. Vores er ansvaret – blot skal vi huske at finde modet til også at omsætte det.

Lad os hermed gøre vort for, at vore hjerter ”aldrig bliver tvivlende kolde”, som det hedder i ”Midsommervisen”.

Og med det vil jeg ønske jer alle en rigtig god sommer og en god Sankt Hans aften. Pas godt på hinanden – I fortjener det.